

PRESENTACIÓ V PLA ESTRATÈGIC D'IGUALTAT ENTRE DONES I HOMES A LES ILLES BALEARS (2021-2023)

PRESENTACIÓ V PLA ESTRATÈGIC D'IGUALTAT ENTRE DONES I HOMES A LES ILLES BALEARS (2021-2023)

Estructura i justificació

a) Normativa i acords

El V Pla Estratègic d'Igualtat entre Dones i Homes de les Illes Balears s'ha elaborat a partir del marc normatiu vigent, integrat principalment per les normes següents:

- La Constitució espanyola (principalment els articles 9.2 i 14).
- Els acords i els convenis internacionals i la normativa europea sobre la matèria que estableixen la igualtat entre homes i dones com a principi jurídic universal.
- La legislació bàsica de l'Estat (en concret, la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, i la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva entre homes i dones).
- L'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, en la redacció donada per la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer (en particular, l'article 16.3, que estableix el principi de plena igualtat entre homes i dones; l'article 17, sobre la no-discriminació per raó de sexe, i l'article 22, sobre els ajuts als col·lectius més desvalguts, en concret a les dones maltractades).
- La Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes.
- El Decret 46/2018, de 21 de desembre, de traspàs als consells insulars de les funcions i els serveis inherents a les competències pròpies d'aquests consells insulars que actualment exerceix l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears en matèria de polítiques de gènere i dona.

A més, a l'hora de prioritzar els eixos, els objectius i les mesures que s'han dur a terme s'han tingut en compte els acords programàtics següents:

- Acords de governabilitat del Govern de les Illes Balears (2019).
- Pla autonòmic: Reactivació i transformació econòmica i social de les Illes Balears (2020).

- Objectius de legislatura de l'Institut Balear de la Dona establerts pel Consell Rector el 20 de setembre de 2019.

Així mateix, s'ha atès la situació reflectida en la diagnosi i les recomanacions formulades en relació amb els eixos analitzats en aquest estudi.

b) Transversalitat i interseccionalitat de gènere

La transversalització de la perspectiva de gènere s'ha assumit com a eix inspirador i s'ha projectat a tots els àmbits d'actuació i a la resta d'eixos d'acció d'aquest Pla. Com que les prioritats i les velocitats d'avanç vers la igualtat de gènere no són homogènies, ni idònies, cal focalitzar i activar els esforços simultàniament, especialment en educació, lluita contra les violències masclistes, participació, apoderament i visibilització de les dones.

Per tant, aquesta transversalitat és l'estratègia instrumental bàsica que ha d'actuar en el conjunt d'eixos estratègics plantejats i els ha d'enfortir. En aquest sentit, se segueix un procediment dual, és a dir, es plantegen accions específiques i, alhora, es procura continuar impregnant de perspectiva de gènere tots els processos de gestió en què participa el Govern de les Illes Balears. Tot això ha d'acabar repercutint en l'assoliment de la igualtat d'oportunitats de les dones i dels homes en tots els àmbits d'actuació públics. La transversalitat de gènere implica la voluntat d'aquest V Pla Estratègic de construir una agenda que es posiciona en contra de la discriminació contra les dones i que tindrà en compte les diferents necessitats i interessos de dones i homes.

Des d'una visió integral de l'enfocament de gènere, aquest Pla reconeix en el disseny de la seva estratègia la interseccionalitat de gènere. Les dones, des de la seva diversitat, també són desiguals entre elles en funció de com es relacionen amb el seu gènere, o amb altres font de desigualtat i discriminació com ara la llengua, la classe, l'ètnia, la procedència, l'orientació sexual, l'edat o la diversitat funcional, entre d'altres.

La interseccionalitat implica, doncs, la proposta d'una acció més complexa i integradora, que obre la mirada a les situacions en què les desigualtats contra les dones s'intensifiquen. Aquest es considera un aspecte clau en el desenvolupament d'aquest Pla.

Aquesta nova perspectiva implica, entre d'altres, conscienciació de gènere, formació sobre enfocament de gènere en l'esfera tècnica i política,

estadístiques desagregades per sexe, estadístiques i pressuposts sensibles a l'anàlisi de la dimensió de gènere, coneixement sobre les relacions de gènere i les polítiques específiques d'igualtat i participació de les dones en el procés de presa de decisions, aspectes que s'han tingut en compte en l'elaboració del Pla.

c) Eixos d'actuació: prioritats

El Pla Estratègic s'estructura en quatre eixos i, com s'ha dit, té com a consideració global la transversalització de la perspectiva de gènere i, paral·lelament, el desplegament de la normativa estatal esmentada; la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes, i les prioritats establertes principalment en els Acords de governabilitat del Govern de les Illes Balears (2019); en el Pla Autonòmic de Reactivació i Transformació Econòmica i Social de les Illes Balears, i en els objectius de legislatura de l'Institut Balear de la Dona establerts pel Consell Rector el 20 de setembre de 2019.

D'acord amb aquests criteris, s'ha decidit prioritzar quatre eixos d'acció en el V Pla Estratègic segons quatre grans objectius generals:

EIX	OBJECTIU GENERAL
Eix 1. Prevenció, erradicació i atenció a les violències masclistes	Eliminar totes les formes de violència contra les dones, adolescents i infants, i en totes els àmbits en què es manifestin.
Eix 2. Coeducació, models igualitaris i formació	Educar el conjunt de la societat, de totes les edats, per assolir la igualtat efectiva de dones i homes.
Eix 3. Apoderament de les dones en el treball, l'economia i la participació social	Enfortir l'autonomia, la llibertat personal i l'exercici efectiu de la plena ciutadania en una democràcia paritària.

Eix 4. Bon Govern	Situat la igualtat efectiva de dones i homes en el centre de les polítiques de progrés i benestar cap a la construcció d'una societat avançada en aquests valors.
--------------------------	---

d) Objectius estratègics per eixos

Eix 1. Prevenció, erradicació i atenció de les violències masclistes

- Prevenir, erradicar i atendre les violències masclistes.
- Prevenir i erradicar la violència masclista en la parella.
- Millorar la detecció dels casos de violència masclista en la parella, la resposta institucional i la protecció a les dones i les seves filles i fills.
- Millorar la resposta institucional i el treball en xarxa de les administracions i dels serveis implicats.
- Lluitar contra la violència sexual.
- Visibilitzar les altres formes de violència masclista en tots els àmbits i actuar davant aquestes.

Eix 2. Coeducació, models igualitaris i formació

- Promoure i garantir la coeducació en l'àmbit educatiu.
- Educar en igualtat en altres àmbits estratègics d'educació no formal.
- Prevenir l'explotació sexual comercial infantil i adolescent (ESCIA).
- Posar a l'abast de la dona l'accés a la formació contínua i el desenvolupament d'habilitats que millorin la qualitat de vida.
- Incrementar l'oferta formativa d'igualtat i de prevenció contra les violències masclistes.

Eix 3. Apoderament de les dones en el treball, l'economia i la participació social

- Garantir la igualtat d'oportunitats i eliminar la discriminació per raó de sexe en l'accés al mercat laboral.
- Garantir la igualtat entre dones i homes en les condicions de treball en les empreses.
- Promocionar el desenvolupament empresarial i la participació de les dones.
- Fomentar els plans d'igualtat a les empreses.
- Aproximar la presència de la dona a la massa crítica en els nous sectors estructurals.
- Impulsar la participació en nous sectors lligats a la tecnologia, la recerca i la transferència de coneixement de les dones.
- Assolir la corresponsabilitat plena en la distribució del treball domèstic i de la cura de persones.
- Fomentar la participació social i política de les dones.

Eix 4. Bon govern

- Definir polítiques per a la promoció de la igualtat.
- Estudiar i analitzar la situació i els efectes post-COVID-19 sobre la vida econòmica, social i de salut de les dones.
- Incorporar la perspectiva de gènere de forma transversal en les polítiques públiques.
- Promoure un canvi de valors i avançar cap a una societat més igualitària.

e) Mesures

En l'abordatge de cada eix, s'han previst les mesures que s'integren en el V Pla Estratègic. Aquestes mesures s'han elaborat a partir de la participació externa i interna de l'equip de treball del nou pla, i també a partir de les dades de diagnosi corresponents i la detecció de punts forts i febles en aquesta diagnosi, així com el desplegament de la normativa aplicable.

Cada una de les mesures està acompanyada d'uns indicadors que permetran valorar la implantació de cada una en el procés d'avaluació del Pla.

f) Indicadors

El Pla Estratègic es basa en 209 mesures acompanyades de 797 indicadors que permetran valorar la implantació de cada mesura en el procés d'avaluació del Pla. Els indicadors prevists en aquest Pla són de dos tipus:

- a. Els INDICADORS DE REALITZACIÓ mesuren canvis immediats causats directament per l'execució de mesures i permeten seguir el procés de consecució de resultats. S'empraran en la fase de seguiment, ja que donen compte del grau o nivell d'acompliment de les accions o mesures que s'han seleccionat per a cada objectiu. Aquests indicadors seran recollits i sistematitzats pels òrgans responsables i col·laboradors identificats en cada eix del Pla.
- b. Els INDICADORS DE RESULTAT I INDICADORS D'IMPACTE donen compte dels efectes que tenen les mesures recollides en cada objectiu estratègic sobre les dones i sobre la igualtat de gènere i s'incorporaran a l'avaluació. Aquests indicadors seran recollits, elaborats i sistematitzats per l'Observatori per a la Igualtat.

g) Organismes responsables

Cal assenyalar que l'1 de gener de 2019 els consells insulars assumiren les competències d'igualtat, tal com preveu l'Estatut d'autonomia del 2007, i com s'estableix en el Decret 46/2018, de 21 de desembre, de traspàs als consells insulars de les funcions i els serveis inherents a les competències pròpies d'aquests consells insulars que actualment exerceix l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears en matèria de polítiques de gènere i dona. Per aquest motiu, necessàriament en totes les mesures que es proposen els consells insulars hi són presents, bé com a organismes responsables, bé com a organismes col·laboradors. L'article 66.1 de la Llei 11/2016 fa menció al fet que són les administracions públiques les encarregades de vetlar per l'assoliment de la igualtat.

D'acord amb el punt 1.9 de la lletra b) de l'annex del Decret esmentat, s'atribueix als consells insulars el desenvolupament de les accions necessàries de prevenció, en què s'inclouen també tots els mecanismes de sensibilització envers les violències masclistes. De tot això, i atesos els canvis introduïts pel Decret 46/2018, es dedueix un paper central dels consells insulars en matèria d'igualtat, així com amb referència a la prevenció i l'erradicació de les violències masclistes.

RESUM LÍNIES ACTUACIÓ

Eix 1. Prevenció, eradicació i atenció a les violències masclistes

- ✓ Desenvolupar accions comunes front a les violències masclistes
- ✓ Visibilitzar en els distints àmbits de la societat, la violència masclista en la parella
- ✓ Desenvolupar mesures de sensibilització i de prevenció de la violència masclista en la parella
- ✓ Desenvolupar estratègies de prevenció de la violència masclista en la parella tenint en compte l'heterogeneïtat de dones i la seva diversitat, al llarg de tota la seva vida.
- ✓ Prevenir la violència masclista en la parella des de la infància, adolescència i la joventut
- ✓ Impulsar bones pràctiques professionals pel que fa al tractament periodístic de la violència masclista en la parella o ex parella.
- ✓ Protegir a les dones i les seves filles i fills, enfortir la seva seguretat i millorar la seva llibertat en tots els àmbits
- ✓ Garantir un servei integral per a l'atenció de les dones víctimes de violència masclista en la parella o ex parella.
- ✓ Millorar l'accés a l'habitatge de les dones en situació de violència masclista atenent la seva diversitat i al llarg de tot el cicle vital, amb especial cura de les dones majors
- ✓ Garantir la formació en perspectiva de gènere de tots els empleats públics de l'administració pública
- ✓ Garantir el treball en xarxa de les administracions i serveis implicats en

- ✓ l'atenció a les víctimes de violència de gènere
- ✓ Incrementar les accions relacionades amb la visibilització de la violència sexual
- ✓ Desenvolupar accions específiques de prevenció de les violències sexuals
- ✓ Abolir la prostitució al territori de les Illes Balears i combatre la tracta i l'ESIA.
- ✓ Incorporar la perspectiva de gènere en el desenvolupament de les mesures de millora del turisme post COVID 19
- ✓ Sensibilitzar a la ciutadania sobre les diferents formes i àmbits en els quals s'exerceixen les violències masclistes
- ✓ Impulsar bones pràctiques professionals pel que fa al tractament periodístic del conjunt de les violències masclistes
- ✓ Adequar la resposta institucional a totes les formes de violència contra les dones .
- ✓ Assegurar l'atenció amb perspectiva de gènere en l'àmbit de la salut.
- ✓ Assegurar una atenció integral a dones, filles i fills víctimes de violència masclista

Eix 2: Coeducació, models igualitaris i formació

- ✓ Incorporar la perspectiva de gènere dins l'àmbit educatiu i les polítiques educatives
- ✓ Desenvolupar la llei d'igualtat 11/2016 pel que fa a l'àmbit educatiu
- ✓ Desenvolupar el pla de Coeducació de les Illes Balears

- ✓ Fomentar el nomenament de la figura de l'agent i les coordinadores i coordinadors de coeducació en els centres educatius
- ✓ Fomentar la coeducació i impuls d'una educació respectuosa amb la diversitat d'orientació sexual i gènere partint del concepte de la interseccionalitat i la perspectiva de gènere.
- ✓ Impulsar la formació en perspectiva de gènere i coeducació de totes i tots els professionals de la comunitat educativa
- ✓ Afavorir la coeducació en l'àmbit de l'educació no formal
- ✓ Lluitar contra l'accés a la pornografia
- ✓ Fomentar l'educació afectiva i sexual com a instrument per lluitar contra la pornografia i l'accés a la prostitució i l'ESCIA
- ✓ Revertir els obstacles de les dones per accedir a la formació al llarg de la seva vida
- ✓ Generar accions formatives de caràcter sectorial d'igualtat i de prevenció de les violències masclistes
- ✓ Afavorir models a seguir lliures de rols de gènere en la programació infantil i adolescent

Eix 3: Apoderament de les dones en el treball, l'economia i la participació social

- ✓ Assegurar la igualtat de tracte i d'oportunitats d'homes i dones en l'accés al mercat laboral
- ✓ Desenvolupar i Promoure incentius per a la contractació de dones, especialment en alts càrrecs

- ✓ Eliminar obstacles per a la plena incorporació de les dones en tots els àmbits laborals i garantir la seva permanència en el treball de qualitat
- ✓ Promoure l'ocupació de dones que pertanyen a grups especialment vulnerables
- ✓ Lluitar contra la bretxa salarial de gènere
- ✓ Desenvolupar mesures que facilitin la coresponsabilitat i la conciliació de la vida laboral, familiar i personal
- ✓ Incrementar els coneixements sobre la coresponsabilitat i la conciliació
- ✓ Afavorir la racionalització horària de la jornada en les empreses
- ✓ Fomentar la promoció professional, la formació continua i el desenvolupament de la trajectòria professional de les dones
- ✓ Garantir l'acompliment de la normativa sobre assetjament laboral
- ✓ Recollir les desigualtats en el disseny de les polítiques actives d'ocupació.
- ✓ Incorporar la perspectiva de gènere en l'àmbit de la seguretat i salut laboral
- ✓ Fomentar la formació per a l'ocupació
- ✓ Promocionar la situació de les dones en el desenvolupament empresarial en l'agricultura i pesca sostenible
- ✓ Incrementar el nivell d'influència i de representativitat de les empreses d'economia social
- ✓ Fomentar la implementació voluntària dels Plans d'igualtat en les empreses privades no obligades per la Llei

- ✓ Vetllar perquè les empreses que tenen l'obligatorietat de tenir un Pla d'Igualtat
- ✓ Inserir les dones en els nous sectors estructurals de l'economia
- ✓ Incorporar la perspectiva de gènere en l'impulsa de nous sectors lligats a la tecnologia, la recerca i la transferència de coneixement i l'economia verda post COVID-19.
- ✓ Capacitar a les dones en l'ús d'eines tecnològiques
- ✓ Sensibilitzar els homes per incrementar la seva dedicació i responsabilitat en tasques domèstiques i de cura
- ✓ Reconeixement i Valoració social i econòmica dels treballs desenvolupats per dones en els sectors i ocupacions més feminitzades, especialment el treball domèstic, assistència i cura a persones dependents, ressaltant la contribució al benestar social
- ✓ Sensibilitzar a la població general sobre les desigualtats en els usos del temps
- ✓ Promoure activitats adreçades a la millora de l'apoderament de les dones en els àmbits polític, econòmic, social i cultural
- ✓ Fomentar el moviment associatiu de dones
- ✓ Vetllar per l'aplicació del principi de presència equilibrada entre dones i homes en l'àmbit públic
- ✓ Visibilitat i reconeixement a les dones amb talent en totes les àrees

Eix 4. Bon Govern

- ✓ Incorporar la perspectiva de gènere en totes les polítiques públiques de la comunitat autònoma de les Illes balears en compliment de la Llei 11/2016
- ✓ Vetllar que s'executen les mesures d'igualtat implementades

- ✓ Generar noves línies d'actuació en matèria d'igualtat
- ✓ Formar a tot el personal de les institucions públiques, inclòs el personal polític i avaluar el pla de formació
- ✓ Desenvolupar totes les institucions i organismes prevists a la llei 11/2016 per a fer efectiva la igualtat i l'eradicació de les discriminacions per raó de sexe
- ✓ Desenvolupar mesures per pal·liar les conseqüències de la Covid-19 en la vida de les dones
- ✓ Incorporar la perspectiva de gènere en totes les polítiques públiques de les Conselleries i Organismes Autònoms
- ✓ Visibilitat a les dones i impulsar la seva presència en l'àmbit públic
- ✓ Dur a terme campanyes institucionals
- ✓ Sensibilitzar, prevenir i lluitar contra el sexisme en el consum
- ✓ Assegurar l'atenció amb perspectiva de gènere en l'àmbit de la salut